

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

УКД 741

ДЕМИДЮК ВІКТОРІЯ ВАСИЛІВНА

**ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ І АУДИТУ ПОТОЧНИХ
ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА**

(на прикладі ПРАТ “УКРПКТІЛІСПРОМ”)

Спеціальність: 071 “Облік і оподаткування”

АВТОРЕФЕРАТ

дипломної роботи на здобуття другого (магістерського)
рівня вищої освіти

Івано-Франківськ – 2022 р.

Магістерська робота є рукопис.

Дипломна робота виконана в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Василюк Марія Михайлівна.

Рецензент: кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Мигович Тетяна Михайлівна.

Захист відбудеться 22 грудня 2022 р.

Дипломну роботу надано до захисту 20 грудня 2022 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Баланюк Іван Федорович

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність. Діяльність різних суб'єктів господарювання за різними винятками пов'язана з деякими розрахунковими, платіжними операціями, що спонукають появу різних зобов'язань. Зобов'язання що можуть визначатися як залученні кошти із деяких інших джерел формування, що можуть дозволяти масштабувати виробничі діяльності, спричиняючи поліпшенню фінансових результатів, а також, збільшення та примноження власного та залучених капіталів. Тому, у сучасних та неабияких умовах господарювання, надмірна та велика кількість залучених капіталів, може завжди негативно та неякісно вплинути на різну платоспроможність усіх даних підприємств, та навіть може призвести до різних видів банкрутства. Але, суб'єкти різних сфер господарювання може поставити такі запитання, як доцільність та виникнення деяких заборгованостей, прострочення та погашення термінів та включення заборгованості до складу різних етапів безнадійного, об'єктивного та дійсного відображення в фінансовому, бухгалтерському обліку та звітності, виникнення контролю погашенням зобов'язань.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Робота виконана в межах науково-дослідної тематики кафедри обліку і оподаткування Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника "Розробка організаційно-економічного механізму удосконалення функціонування виробничо-господарських структур регіону (номер державної реєстрації 0111U000875)".

Метою написання дипломної роботи є підтвердження та оформлення організаційних, методичних положень, а також покращення та реалізація практичних рекомендацій, для того щоб, удосконалювати облік, аудит та аналіз різних поточних зобов'язань в теперішніх умовах господарювання, а також полягає у практиці, проблемах різних тенденцій, закономірностей та перспектив розвитку системи бухгалтерського обліку, аналізу та процесу

контролю ПРАТ “УКРПКТІЛІСПРОМ” з метою подальшого їх вдосконалення та покращення.

Завдання дослідження:

– дослідити та переглянути економічну, організаційну, та теоретичну сутність зобов’язань що вони визначають їх місце, та поточні зобов’язання в їх структурі;

– удосконалити, проаналізувати та класифікувати нормативні, регуляційні забезпечення обліку та контролю всіх розрахунків з поточними зобов’язаннями

– дослідити облік короткострокових зобов’язань за розрахунками з банками та зобов’язань забезпечених вексями;

– визначити особливості методики обліку зобов’язань за розрахунками з постачальниками та за податками.

– вивчити методику обліку зобов’язань за розрахунками з учасниками та інших поточних зобов’язань

– визначення теоретичних аспектів визнання та оцінки поточних зобов’язань та їх роль у діяльності бюджетної установи;

– дослідження чинного нормативно-правового регулювання обліку

– дослідити організацію і методику аудиту;

– проаналізувати фінансовий стан ПРАТ “УКРПКТІЛІСПРОМ”

– описати аналіз динаміки та структури поточних зобов’язань;

Об’єктом дослідження є поточні зобов’язання підприємств, розрахункові взаємозв’язки з іншими його суб’єктами господарювання, які повинні призвести до появи поточних зобов’язань.

Предметом дослідження у даній кваліфікаційній роботі виступають особливості та обліку, аудиту та аналізу поточних зобов’язань на ПРАТ “УКРПКТІЛІСПРОМ”, а також комплекс теоретичних, організаційних та практичних аспектів, що пов’язані з обліково аналітичним забезпеченням та поточними зобов’язаннями.

Методи дослідження. Досягнувши визначеної та організаційної мети в процесах дослідження та вивчення використовувалися положення економічної теорії, а також комплекс загальні та професійні методи дослідження, такі як: узагальнення та ознайомлення з теоретичними аспектами, історичного аналізу, моделювання, графічний та ін.

Інформаційною базою дослідження є нормативні документи обліку, аудиту та аналізу поточних зобов'язань, а також є нормативно-правові акти України, праці видатних вітчизняних і зарубіжних вчених, різні монографії, матеріали наукових конференцій, статті, звітність та інші документи суб'єкта господарювання, праці зарубіжних науковців також інтернет ресурси, теоретичні та практичні відомості досліджуваного суб'єкта господарювання. Однак подані пропозиції можуть за необхідності застосовуватися, так і в інших вітчизняних підприємствах господарювання.

Апробація результатів роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота викладена на 133 сторінках, ілюстрована 34 таблицями, 16 рисунками, 2 додатками. Список літератури включає 48 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено мету, завдання, предмет та об'єкт дослідження, його методи та інформаційну базу, розкрито наукову новизну і практичне значення одержаних результатів.

У **розділ 1** “**Теоретичні основи обліку поточних зобов'язань підприємств**” визначено економічний зміст теоретичних основ обліку поточних зобов'язань, їх класифікацію та система формування, розглянуто нормативно-правові документи, що регламентують облік, контроль і аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.

На поточному етапі дослідження основна увага приділяється поглибленню формування теорії та методології, як на законодавчому рівні,

дослідження різними економічними школами так і порівняння різними вітчизняними та зарубіжними авторами.

Класифікація зобов'язань дає велику змогу ширше зрозуміти їх сутність, роль та зміст, а ще дуже допомагає бухгалтерам, викладачам, студентам і керівникам господарюючих підприємств отримувати та аналізувати різнобічну та корисну інформацію про поточні зобов'язання та набагато простіше з веденням фінансово-господарської діяльності підприємницьких установ.

Основна класифікація поточних зобов'язань узагальнено та представлено у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Основна класифікація поточних зобов'язань

Критерії та класифікація зобов'язань	Види зобов'язань
1. Права та обов'язки суб'єктів та їх співвідношення	– Взаємні – Односторонні
2. Час здійснення	– Майбутні – Теперішні
3. Час та спосіб погашення	– Монетарні – Немонетарні
4. Ціна	– Відсоткові – Безвідсоткові
5. Види діяльності	– Фінансові – Операційні – Ті, які виникають у випадку іншого виду діяльності
6. Оцінка та її можливість	– Оціночні – Фактичні
7. Типи погашення та їх складність	– Складні – Прості

Ведення аналітичного обліку за певними групами дасть змогу раціонально та своєчасно контролювати поточну кредиторську заборгованість та здійснювати управління нею. При цьому, особливу увагу слід застосувати до:

- термінів погашення (рис. 1.1.);
- виконання умов погашення.

Щодо класифікації поточної заборгованості за виконанням умов погашення її слід поділяти на три групи:

- заборгованість, термін погашення якої не настав;
- відстрочена заборгованість;
- заборгованість, термін погашення якої минув.

До довгострокової заборгованості у міжнародній практиці відносять:

- облігації до виплати;
- векселі до сплати;
- закладні до сплати.

Здійснюючи аналіз даних стандартів, впливає можливість оцінити відмінності підходів щодо визначення оцінки та видів зобов'язань.

Методологія щодо достовірного обліку зобов'язань в Україні затверджена П(с)БО 11 “Зобов'язання”. Щодо міжнародної практики, то даний аспект розглядається в:

- МСБО 1 “Подання фінансових звітів”;
- МСБО 10 “Непередбачені події і події, які сталися після дати балансу”;
- МСБО 12 “Податки на прибуток”;
- МСБО 17 “Оренда”;
- МСБО 19 “Виплати працівникам”;

- МСБО 32 “Фінансові інструменти: розкриття та подання”;
- МСБО 37 “Забезпечення, непередбачені зобов’язання та непередбачені активи”.

Нормативно-законодавче регулювання обліку поточних зобов’язань наведено у таблиці (табл.1.3).

Таблиця 1.6.

Нормативно-законодавче регулювання обліку поточних зобов’язань

Найменування	Положення, які безпосередньо впливають на процес обліку
МСБО 1 “Подання фінансової звітності”	Означає, що суб’єкт господарювання здійснює класифікацію зобов’язань як поточні, за умови: 1) погашення зобов’язання в процесі нормального операційного циклу; 2) зобов’язання утримується з метою продажу; 3) зобов’язання буде погашено протягом дванадцяти місяців; 4) не існує безумовного права щодо відстрочення погашення зобов’язань протягом дванадцяти місяців.
МСБО 37 “Забезпечення, непередбачені зобов’язання та непередбачені активи”	Існуюче зобов’язання суб’єкта господарювання, яке виникло в підсумку минулих подій і сплата якого, як очікується, призведе до вибуття ресурсів підприємства.
П(с)БО 11 “Зобов’язання”	визнання зобов’язання відбувається, якщо його оцінка може бути достовірно визначеною та є ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому, як наслідок її погашення
П(с)БО 21 “Вплив змін валютних курсів”	Поточна заборгованість за імпорними контрактами визнається монетарною статтею. Перерахунок здійснюється в результаті зміни курсу НБУ на дату здійснення такого розрахунку.

П(с)БО 11 виділяє три основні групи оцінки зобов’язань: поточні, довгострокові та непередбачені, які, в свою чергу, дають можливість вести

деталізований облік кредиторської заборгованості. Щодо МСБО 37, то воно визначає загальний підхід до їх оцінки. Отже, П(с)БО характеризується аналітичністю, а МСБО носить узагальнюючий характер.

Діяльність будь-якого підприємства неможлива без укладання договорів з контрагентами, що і породжує виникнення дебіторської та кредиторської заборгованостей.

Своєчасне та достовірне ведення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками забезпечує:

- вчасне виявлення кредиторської заборгованості, термін погашення якої вплив;
- ефективний контроль за обліком з розрахунків з підрядниками та постачальниками.

Обліковий процес виокремлює ряд основних завдань, серед яких:

- узагальнення інформації в облікових регістрах про стан розрахунків з постачальниками;
- моніторинг кредиторської заборгованості;
- контроль форм розрахунків;
- зіставлення розрахунків з постачальниками в кінці звітної періоду тощо.

Отже, основою для управління зобов'язаннями є вибір надійних контрагентів і створення оптимальної системи розрахунків з ними. До системи управління кредиторською заборгованістю належать аналіз джерел її виникнення, управління, контроль та вибір облікової політики підприємства.

У розділ 2 “Методика та організація обліку поточних зобов'язань підприємств” опрацьовано особливості організації обліку доходів та витрат, синтетичний та аналітичний облік доходів, витрат та фінансових результатів та контроль на підприємстві.

Певна організації обліку поточних зобов'язань – це дуже відповідальний процес та багатоступінчастий, що полягає у чіткій та належній послідовності, обов'язково підкоряється контролінгу і звісно ж, від якого залежить та полягає достовірність, своєчасність подачі інформації якщо виникають погашення різних зобов'язань. Деякі заходи здійснених для оптимізації організації обліку зобов'язань у ПРАТ “УКРПІКТИЛІСПРОМ” розрізняють наступні:

- використовувати ефективні та правильні облікові процедури дотримання послідовних процесів на кожних етапах обліку;

- встановлювати внутрішні та зовнішні регламенти, що мають складову частину організації раціональних облікових процесів;

- забезпечення ефективності та безперервності впровадження політики боргів та розглянути Положення про інвентаризацію, де було б сформовано структурні підходи до перевірки даних розрахунків, що буде сприяти уникненню різних штрафних санкцій і в подальших періодах призведе до збільшення прибутку;

- організувати роботу облікового апарату;

Відображення в обліку кредиторської заборгованості ПРАТ “УКРПІКТИЛІСПРОМ” за розрахунками з постачальниками і підрядниками є те, що укладення та здійснення договорів постачання, купівлі-продажу, спричиняє виникнення зобов'язання, але не буде відображатися на рахунках бухгалтерського обліку і в балансі. Таке зобов'язання буде здійснене в обліку лише тільки після того, як суб'єкт господарювання перейде до здійснення обраних на себе обов'язків і при цьому всьому зобов'язання буде відповідати та підлягати критеріям його визнання відповідно до П(С)БО 11 “Зобов'язання”.

На основі результатів проведеного аналізу підприємства визначається ризик неповернення кредиту, та, відповідно, встановлюється відсоткова ставка.

Бухгалтерські проводки, пов'язані з банківськими кредитами показано у табл. 2.1.

Таблиця 2.1.

Основні бухгалтерські кореспонденції з обліку кредитів

Зміст господарської операції	Дт	Кт
Отримано короткостроковий кредит готівкою	30	60
Отримано короткостроковий кредит на банківський рахунок	31	60
За рахунок кредиту здійснено поточні інвестиції	35	60
За рахунок кредиту видано аванс постачальникам	371	60
Погашено довгостроковий кредит за рахунок короткострокового	50/61	60
Оплачено постачальникам за рахунок кредиту	63	60
Погашено кредит готівкою	60	30
Погашено кредит з рахунку в банку	60	31
Нараховано відсотки за користування кредитом	951	684
Виплачено відсотки готівкою	684	30
Виплачено відсотки з рахунку в банку	684	31
Переведено частину довгострокового кредиту до складу поточних зобов'язань	50	61
Списано відсотки за кредитом на фінансовий результат	792	951

Для кращого розуміння принципів нарахування та виплати кредиту змодельюємо ситуацію: у 2022 році отримано 895 000 грн. кредиту під 18% річних на 7 років.

Суму погашення кредиту показано у табл. 2.3.

Таблиця 2.3.

Розрахунок виплати за кредитом

Рік	Залишок кредиту на початок	Сума щорічного платежу	Сума відсотків на залишок кредиту	Сума погашення частини кредиту	Залишок кредиту на кінець року
2022	895000,00	234813,99	161100,00	73713,99	821286,01
2023	821286,01	234813,99	147831,48	86982,51	734303,50
2024	734303,50	234813,99	132174,63	102639,36	631664,14
2025	631664,14	234813,99	113699,55	121114,44	510549,70
2026	510549,70	234813,99	91898,95	142915,04	367634,66
2027	367634,66	234813,99	66174,24	168639,75	198994,91
2028	198994,91	234813,99	35819,08	198994,91	0,00
Сума	x	1643697,92 6	748697,926	895000	X

Джерело: створено автором на основі [8]

Схематично виплату відсотків за кредитом та основної суми боргу показано у рис. 2.2.

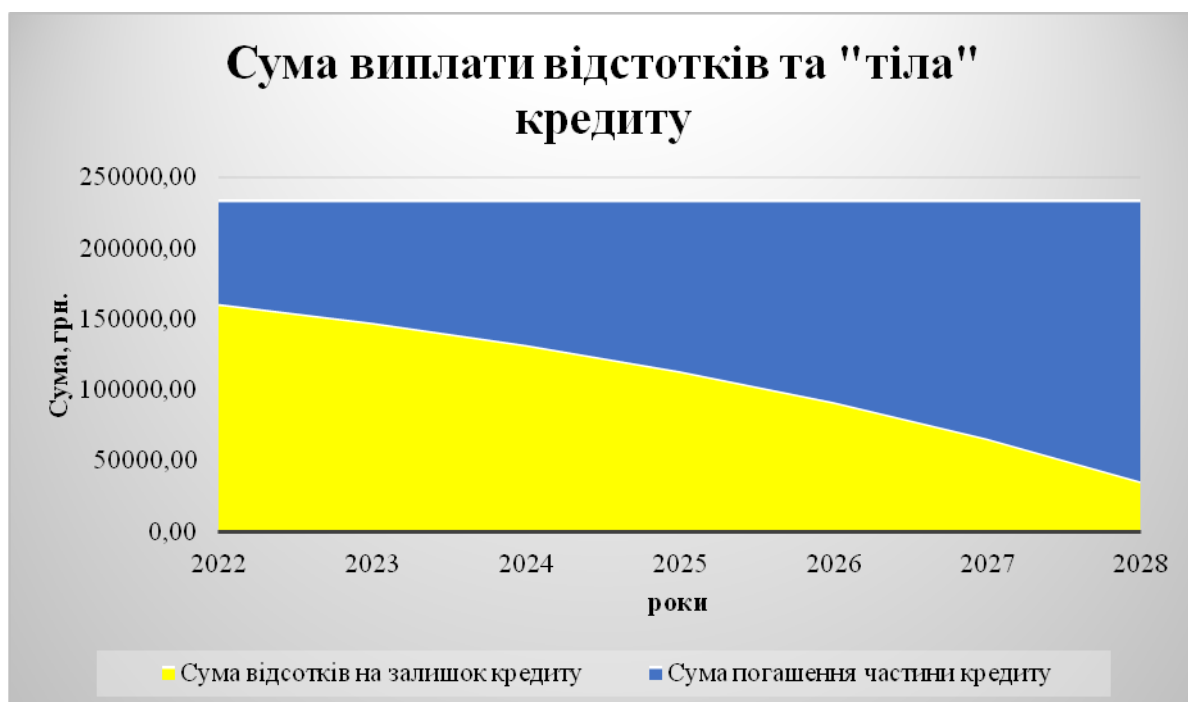

Рис.2.2. Сума виплати відсотків
Джерело: створено автором на основі [9]

Отже, як видно із рис. 2.2., хоча щорічна сума виплати за кредитом незмінна(у нашому прикладі це 234813,99 грн. на рік), у перші роки більшість цієї суми використовується для погашення відсотків.

Відображення такого кредиту в обліку показано у табл. 2.4.

Таблиця 2.4.

Бухгалтерські проведення з обліку кредиту

№	Зміст	Дт	Кт	Сума						
				2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
1	Отримано кредит	311	501	895000						
2	Перенесено частину тіла кредиту до поточної заборгованості.	501	611	73714	86983	102639	121114	142915	168640	198995
3	Нараховано відсотки	951	684	161100	147831	132175	113700	91899	66174	35819
4	Сплачено відсотки	684	311	161100	147831	132175	113700	91899	66174	35819

5	Повернена частина тіла кредиту	611	311	73714	86983	102639	121114	142915	168640	198995
6	Списано відсотки на фінансовий результат	792	951	161100	147831	132175	113700	91899	66174	35819

Джерело: створено автором на основі [5]

У випадках, коли позичальник не може своєчасно та у повному обсягу погасити зобов'язання перед банком, можлива зміна умов кредитного договору (зміна терміну кредиту, відстрочення платежів, зміна відсоткової ставки відповідно до поточної кон'юктури фінансового ринку). Такі операції називаються реструктуризацією кредиту.

Реструктуризація кредиту відбувається за згоди позичальника та позикодавця та оформляється окремим договором.

У разі невиконання зобов'язань позичальника без реструктуризації боргу банк має право застосувати санкції відповідно до умов кредитного договору.

Під час діяльності підприємств виникають ситуації, коли суб'єкт господарювання не може своєчасно розрахуватися з постачальниками (зокрема через касовий розрив). У таких ситуаціях використовуються векселі.

Розділ 3 “Методика аудиту та аналізу поточних зобов'язань підприємств” дослідивши систему методики аудиту, контролю і аналізу поточних зобов'язань підприємства можна зробити такі висновки:

Фінансовий аналіз – це зведені методичні дані їх прийоми, дослідження фінансових показників підприємства, здійснені сукупними факторами, що відображаються у фінансовому, економічному обліку і звітності.

Основними елементами аналізу фінансового стану підприємства є:

- Аналіз фінансової стійкості підприємства;
- Аналіз динаміки та структури активів підприємства та його джерел формування;
- Аналіз економічної ефективності та здійснення використання ресурсів;
- Аналіз ліквідності;

Основою інформаційного забезпечення аналізу фінансового стану є фінансова звітність.

Використавши ряд показників для аналізу та фінансової стійкості підприємства зображено у табл. 3.1.

Таблиця 3.1.

Показники фінансового аналізу

Показники та види (коефіцієнти)	Методичні поняття для розрахунку
Автономії	Власний капітал/валюта балансу
Фінансова залежність	1-коефіцієнт автономії
Фінансова стійкість	(Власний капітал+Довгострокові зобов'язання)/Валюта балансу
Фінансовий ризик	Залучений капітал/Власний капітал
Власний капітал	Власні оборотні кошти/Власний капітал
Забезпеченість оборотних активів власним діючим капіталом	Власні оборотні кошти/Оборотні активи
Постійність активів	Необоротні активи/Власний капітал
Співвідношення оборотних до необоротних активів	Оборотні активи/Необоротні активи

Джерело: створено автором на основі [5]

Налаштована організація процесу внутрішнього аудиту, аналізу і контролю поточних зобов'язань на підприємстві здійснює чітке та правильне документування розрахунків, своєчасну, достовірну і повну реєстрацію інформації первинного обліку в регістрах, в тому числі накопичення дійсних даних та достовірному відображенню даних показників відносно зобов'язань у фінансовій звітності.

Використання системи різних показників в комплекті з аналізом поточних зобов'язань підприємства, які є доповненням та сприйняттям ефективного управління фінансових активів підприємства. Щоб одержати більш оптимальні значення платоспроможності та ліквідності потрібно взяти до уваги терміни погашення поточних зобов'язань і вартість товарно-матеріальних

цінностей, які показані на обліку та на балансі підприємства, саме тоді коли здійснюється аналіз.

Відсутність чітко розробленої методики аналізу зобов'язань в деяких випадках не зовсім дозволяє сприйняти правильні та утверджені управлінські рішення, в залежності від зміни структури та деталізації пасивів, залучення або погашення різних незначних позикових коштів.

Здійснення та розробки аналізу зобов'язань – це дуже трудомісткий процес. Здійснюється завдяки вертикальному та горизонтальному аналізу, який полягає у даних взятих з балансу. Більш детальніша оцінка зобов'язань визначається на основі відносних показників. Показники на заплановану дату не можуть забезпечити повну картину та графік ефективності використання зобов'язань, етапу платоспроможності підприємства і уявлення його поведінки в майбутніх цілях. Тому з цим аналізом показників ефективно спрямовано можна здійснювати в динаміці. Тому що, є велика ймовірність що кількість показників, які встановлюють здійснення оцінки зобов'язання підприємства, тому кожен із внутрішніх чи зовнішніх користувачів даних аналізу зобов'язань повинен обрати саме такі, які для нього є найціннішими.

Згідно дослідження організаційно-економічної характеристики, підприємство ПРАТ “УКРПКТІЛІСПРОМ” є одним із потужних національних виробників деревообробного обладнання, обладнання з переробки відходів деревообробки і лісопиляння, а також виготовлення дерев'яних євровікон, столярних виробів, проектування підприємств деревообробної промисловості. Проведений аналіз фінансової звітності діяльності ПРАТ “УКРПКТІЛІСПРОМ” показує наступне, що у підприємства хороша рентабельність, та високий рівень і позитивна динаміка надходжень від реалізації продукції засвідчує що конкурентоспроможність продукції підприємства та звісно ж високу вартість на ринку.

Підприємство також використовує та представляє у своїй роботі сучасні інструменти комп'ютерної форми ведення бухгалтерського обліку поточних зобов'язань, яка використана і актуальна до цього часу на ПРАТ

“УКРПКТІЛІСПРОМ”. Вважається, що використанням програми “1С: Бухгалтерія” дозволяє та покращує налаштовувати ефективний, правильний, достовірний аналітичний облік.

Показники фінансової звітності ПрАТ “УкрПКТІліспром” (додаток А) узагальнено у табл. 3.2.

Таблиця 3.2.

Показники фінансової звітності

Показник, тис. грн.	Значення станом на 01.01.				
	2018	2019	2020	2021	2022
Необоротні активи	1 215,00	1 155,00	1 286,00	1 293,00	1 449,00
Оборотні активи	2 651,00	4 528,00	2 565,00	2 691,00	2 724,00
НА, утрим. Для продажу, та групи вибуття	0	0	0	0	0
Актив, усього	3 866,00	5 683,00	3 851,00	3 984,00	4 173,00
Власний капітал	2 012,00	2 532,00	2 320,00	2 759,00	3 090,00
Довгострок. зобов'язання і забезпечення	0	0	0	0	0
Поточні зобов'язання і забезпечення	1 854,00	3 151,00	1 531,00	1 225,00	1 083,00
Зобов'язання, пов'язані з нематеріальними активами, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0	0	0	0
Пасив, усього	3 866,00	5 683,00	3 851,00	3 984,00	4 173,00

Порівняння основних показників фінансової стійкості ПрАТ “УкрПКТІліспром” з граничним значенням

Показник	Граничне значення	Відхилення від граничного значення				
		2018	2019	2020	2021	2022

Коефіцієнт автономії	0,5	0,02	-0,054	0,102	0,193	0,24
Коефіцієнт фінансової залежності	0,5	-0,02	0,054	-0,102	-0,193	-0,24
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,7	-0,18	-0,254	-0,098	-0,007	0,04
Коефіцієнт фінансового ризику	1	-0,079	0,244	-0,34	-0,556	-0,65
Коефіцієнт маневрування власного капіталу	1	-0,604	-0,456	-0,554	-0,469	-0,469
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом	0,5	-0,199	-0,196	-0,097	0,045	0,102
Коефіцієнт постійності активів	1	-0,396	-0,544	-0,446	-0,531	-0,531

Джерело: створено автором на основі [11]

За результатами проведеного аналізу можна зробити висновок, що у 2020 році спостерігалось значне падіння доходів(майже удвічі в порівнянні з 2019 роком). Причиною цього могла бути економічна криза, спричинена пандемією COVID-19. Проте уже в 2021 році виручка відновилася до прийняттого рівня.

У таблиці 3.10. вказано інформацію про чистий фінансовий результат підприємства[32].

Таблиця 3.10.

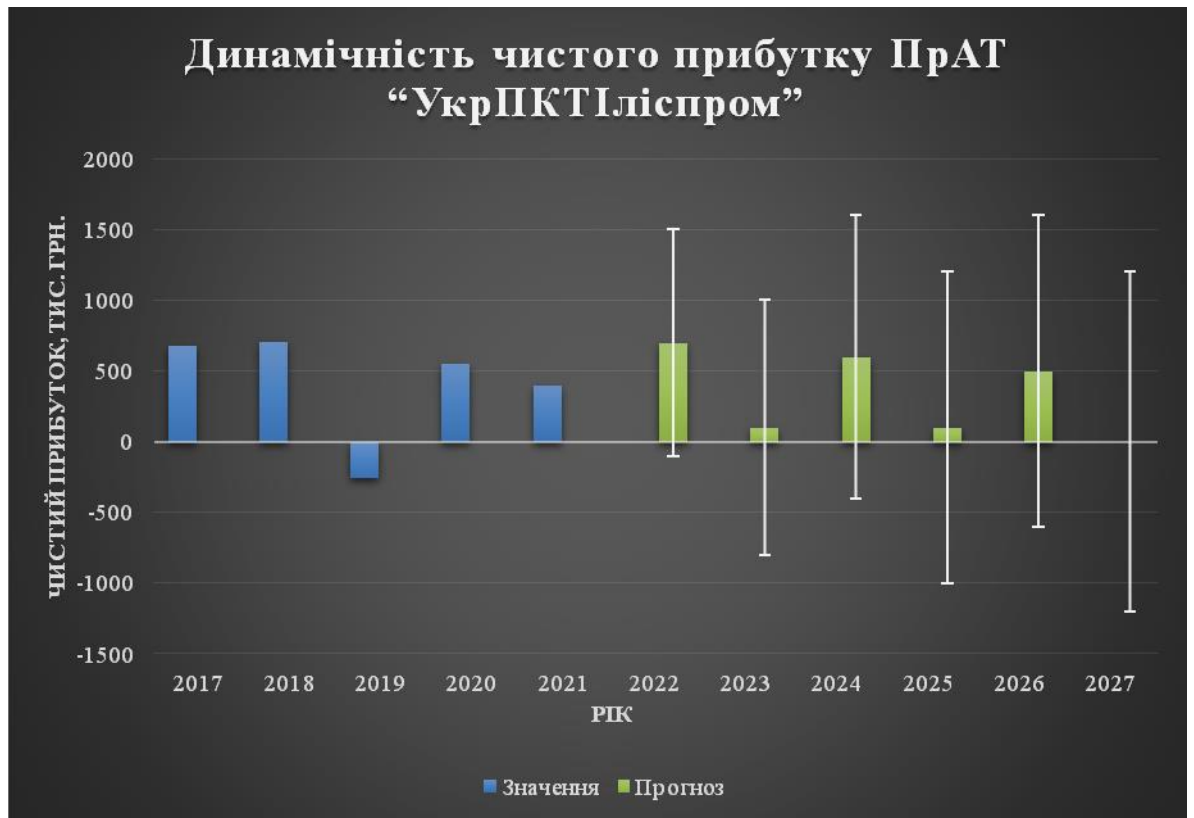
Динаміка фінансових результатів ПрАТ “УкрПКТІліспром”

Рік	Чистий прибуток, тис. грн.	Темпи росту	
		Базисні	Ланцюгові
2017	676	100%	100%
2018	709	105%	105%
2019	-255	-	-
2020	550	81%	-
2021	397	59%	72%

Джерело: створено автором на основі [8]

Як видно із таблиці, чистий прибуток підприємства є вкрай нестабільним, що унеможлиблює прогнозування динаміки фінансових результатів(рис. 3.5.).

Рис. 3.5.

Джерело: створено автором на основі [6]

Дані фінансової звітності є основним поняттям інформації для розрахунку даних та їхнього змісту, класифікації та аналізу, а саме ф. № 1 } “Баланс” та ф. № 2 “Звіт про фінансові результати”.

Результат розрахованих показників наведені у табл. 3.18.

Таблиця 3.18.

**Коефіцієнти для аналізу основних поточних зобов’язань ПРАТ
“УКРПКТІЛІСПРОМ”**

Назва	Значення показників				
	2017	2018	2019	2020	2021
Коефіцієнт співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості	0,16	0,09	0,27	0,17	0,22
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	5,9	4,29	9,59	6,26	10,43
Термін оборотності поточних зобов’язань	61,9	85	38,1	58,3	35,00

Коефіцієнт співвідношення власного капіталу і поточних зобов'язань	1,09	0,8	1,52	2,25	2,85
--	------	-----	------	------	------

Джерело: створено автором на основі [15]

Проведено та узагальнено аналіз, та можна зробити висновок, коефіцієнти поточних зобов'язань підприємства та власного капіталу показує що тенденція до зростання досить позитивна. Але є винятки у 2018, коли показники зменшилися на 29 базисних пункти, то уже в 2020 році він зростає до 225 базисних пунктів. А от у 2019 році коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості зростає більше у 2 рази[35].

Щоб визначити причини таких значних відхилень проаналізовано та проведено факторний аналіз за методичним аспектом елімінування. Також, провівши аналіз обрано за метод елімінування, та спосіб ланцюгових підстановок. Результати по обчисленню та методиці наведені у табл. 3.19.

Таблиця 3.19.

Аналіз зміну впливу факторів коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості

№	Показники	2018	2019	Відхилення коефіцієнту оборотності
1	Виручка від реалізації	13533	14683	1150
2	Поточні зобов'язання	3151	1531	-1620
3	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	4,295	9,59	5,296
4	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості умовний	4,659790543		
5	Вплив змін виручки на зміну коефіцієнта	0,364963504		
6	Вплив змін поточних зобов'язань на зміну коефіцієнта	4,930673206		

Джерело: створено автором на основі [15]

На основі проведеного дослідження сформульовані такий висновок, що за результатами проведеного аналізу ми бачимо що коефіцієнт оборотності кредиторського зобов'язання у 2019 році зріс на 5,296 пункти. На це впливає та застосовується зміна виручки(+0,36) та вартість поточних зобов'язань(+4,93). Резервів також не має.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження сформульовані такі наступні висновки, під час виконання роботи було враховано та описано теоретичні засоби обліку, аудиту і аналізу поточних зобов'язань, опрацьовано економічну сутність зобов'язань та місце їх системи поточних зобов'язань в їх структурі та обробці інформації, досліджено класифікацію, зміст, аналіз нормативного забезпечення обліку та контролю розрахунків з поточними зобов'язаннями, описано та проаналізовано Нормативно-правове регулювання облікової, аудиторської системи та аналізу.

Досліджено та ознайомлено з організаційно-методичними аспектами обліку поточної заборгованості на ПрАТ “УКРПКТІЛІСПРОМ”. Проаналізовано розрахунки та методику організації обліку і аудиту поточних зобов'язань господарюючих суб'єктів. Описано та прокоментовано методичні аспекти та всі можливості обліку поточних зобов'язань на ПрАТ “УКРПКТІЛІСПРОМ”. Запропоновано та удосконалено шляхи обліку поточних зобов'язань в умовах застосування інформаційних систем і технологій ПрАТ “УКРПКТІЛІСПРОМ”. Використано ефективні та правильні облікові процедури дотримання послідовних процесів на кожних етапах обліку. Встановлено внутрішні та зовнішні регламенти, що мають складову частину організації раціональних облікових процесів. Забезпечено ефективність та безперервність впровадженої політики боргів та розглянули Положення про інвентаризацію на ПрАТ “УКРПКТІЛІСПРОМ”.

Описано та вивчено організацію підприємства. Проведено та прораховано аналіз фінансового стану, динаміку, структуру поточної заборгованості підприємства, а також його платоспроможність та фінансову стійкість.

Для забезпечення та реалізації фінансової стійкості суб'єктів господарювання потрібен розвиток різних господарських процесів та зв'язків між підприємствами в цілому тому виникає потреба та необхідність правильної класифікації та оцінки поточних зобов'язань. Для здійснення ефективного та результативного контролю за рухами деяких грошових коштів та різних розрахунків з зовнішніми контрагентами необхідна повна та достовірна інформація поточних зобов'язань. Швидка інтеграція української економіки у світові господарські товариства зумовлюється приведенням правових баз та термінологічного апарату обліку поточних зобов'язань до міжнародних стандартів.

У результаті деяких досліджень встановлюються та розглядаються різні класифікаційні ознаки та особливості поточних зобов'язань. Детальна та результативна класифікація зобов'язань надає можливість ширше зрозуміти їхню сутність та значення, а також сприяє та допомагає внутрішнім та зовнішнім користувачам одержувати різну інформацію про поточні зобов'язання з деякою метою їх оптимізації та співвідношень. Одночасно необхідно розширювати поняття та критерії класифікації поточних зобов'язань, що забезпечує краще та ефективніше визначити та дослідити самі поняття.

Остаточо не досліджена та є необхідність подальшого вивчення оцінки певних поточних зобов'язань та їх відображення в бухгалтерському обліку. Розв'язання цих різних проблем надає можливість знижувати та скорочувати негативний вплив різноманітних факторів та явищ, створювати основу якісної обліково-аналітичної інформації для більш високоякісного та ефективного управління підприємством та поліпшення майбутнього фінансового стану підприємства.

